

З укритого гнізда в скалистій десь щілині
З тяжким він розмахом рвонувсь під хмари сині —
З таємних мов джерел гнівлива думка рветься,
Облетить світ, і аж о неба звід опреться,
І б'є важким крилом, де лиш сягнути зможе,
І зве: «Де правда та? Де ти, великий боже?
Всі зорі збігла я, атоми всі в природі
Перешукала скрізь, тебе ж спіткати годі».

В блакиті він завис недвижний, розпростертий,
Мов над життям грізний, невпинний образ смерти.
Здаєсь, що до небес він гвинтами прибитий,
Та чуєш, що він гнеть вниз вержесь — кров пролити.
Ти чуєш се, і жах тебе проходить зимний:
Таж над тобою тож завис беркут нестримний!
Він не хибне тебе, хоч як високо висить!
Чи много то ще хвиль тобі гуляти лишить?..

Ось рушив він. Пливе без маху крил в блакиті,
Мов човник Долі тче днів наших пасма скриті.
Спокійно колесить, знижаєсь, знов зриваєсь.
За хмару криється, в лазурі розпливаєсь.
Лиш острий крик його вістить, що він голодний!
Так в час тиші не раз прорветься плач народний.
І защемить в душах вельможних біль таємний,
Мов землетрясіння віщун, той грім підземний.

Я не люблю тебе, ненавиджу, беркуте!
За те, що в груді ти ховаєш серце люте,
За те, що кров ти п'єш, на низьких і слабих
З погордою глядиш, хоч сам живеш із них;
За те, що так тебе боїться слабша твар,
Ненавиджу тебе за теє, що ти цар!
І ось блищить мій кріс — ціль добра, вистріл певен,
І вбійчєє ядро під хмари понесе він.

І замість нести смерть згори на земне ложе,
Ти сам спіткаєш смерть під хмарами небоже.
І не як божий суд, але як труп бездушний
Ти впадеш, судові тих моїх куль послушний.
І не остатній ти! Нас є стрільців стосот;
І все, що звесь беркут, полоще кров'ю рот,
Вивищуєсь над мир, тривогу й пострах сіє, —
Те кулі не уйде, як слухний час наспіє.
А труп бездушний ми без жалю, без промови
Ногою копнемо й підемо дальш на лови.

22-24 мая 1883

зі збірки « [З вершин і низин](#) »